

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Rásonysápberencs

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

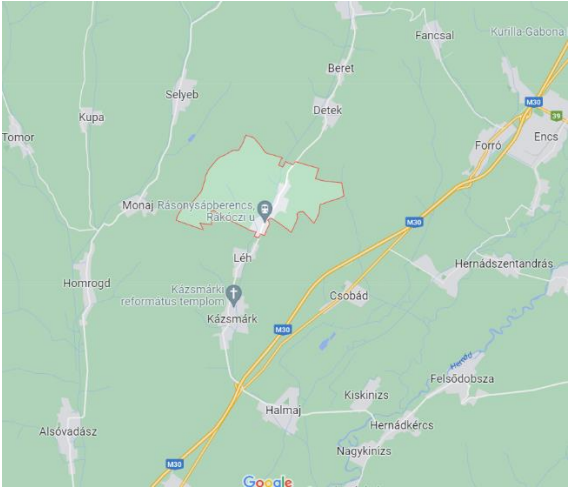

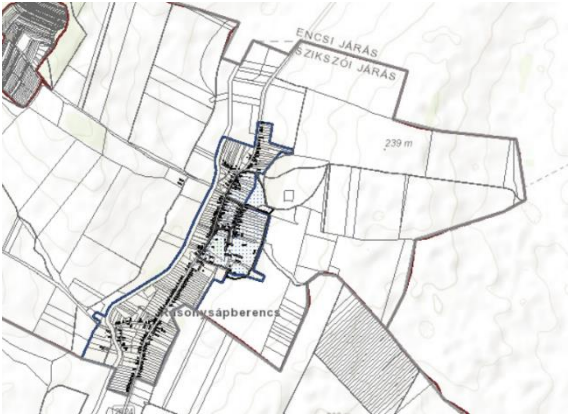
Rásonysápberencs

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szikszoói járás

Szervezet neve:

Dátum:

	<p>Terület: 9,12 km² Lakónépesség: 525 fő Jogállás: község Járás: Szikszoói járás Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén megye</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Rásonysápberencs	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Szikszói	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2022)	522 fő	
Lakosságszám (2021)	525	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	86%	
15 év alattiak aránya (2021)	18,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	77%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	22%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	103%	
Lakásszám (2011)	193	
Üres lakások száma (2011)	16	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	42	
Lakások száma (2019)	193	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	174	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	148	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	185	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	106	
WC nélküli lakások száma (2011)	47	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	7	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	613055 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	106%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2100000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	8	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	3	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Interjú Jegyző

Lakosok száma: 522 fő

650 fő tartózkodási hellyel rendelkezik a településsel kapcsolatban.

50% roma, 50% magyar lakos

A település elhelyezkedése

Rásonysápberencs község Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szikszói járásban, Miskolctól 30 kilométerre északkeletre. A megye leghosszabb nevű települése. (Sátoraljaújhegyenél 1 betűvel hosszabb.)

A mai település 1938. január 1-jén jött létre *Abaújsáp, Rásony* és *Szárázberencs* egyesítésével.

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 95%-a magyarnak, 23,4% cigánynak mondta magát (5% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál).

A település lakosainak száma a 2021-es KSH adatok alapján 525 fő. A 2019-es KSH adat 193 Lakásszámot jelez.

Közlekedés

Rásonysápberencs - Encs vonalon naponta 13 járat

Rásonysápberencs - Szikszó vonalon naponta 16 járat van

Rásonysápberencs – Miskolc vonalon naponta 15 járat adott

Többen járnak inkább autóval, Kázmárk 5 km-re van a településtől, onnan az M30-as illetve a 3-as számú főút is közel van, Szikszó, vagy Encs, illetve Miskolc könnyen megközelíthető.

Interjú Polgármester

Szinte minden családban van autó és jogosítvány, ez nagyban megkönnyíti a lakosok életét, valamint az autópálya közelsége is felgyorsítja a közlekedést, ha autóval mennek.

Jó a buszközlekedés, Encsre nehezebb eljutni, de általában a célállomás Miskolc vagy Szikszó.

Térségi munkalehetőségek

A községünkben a közfoglalkoztatáson kívüli más munkalehetőség nincs. Munkához jutás esélye legközelebb a kistérség központjában Szikszón vagy a megyeszékhelyen, Miskolcon van. A munkába való bejárás biztosított lenne a Borsod Volán menetrendszerinti járataival, azok a nap folyamán többször és megfelelő időpontban járnak. A megyeszékhely és a település közötti távolság 35 km, ami a munkaadónak nagyobb terhet jelent, ezért sok esetben inkább a helyieket részesítik előnyben a vidéki munkavállalókkal szemben.

Településünkön az általános iskolán kívül más oktatási intézmény nincs. A közelben lévő Baktakék, Szikszó és Encs településeken lehetőség nyílik a tovább tanulásra. Jellemző a településen élő roma fiatalokra, hogy a 8. osztály elvégzése után elkezdik, de rövid idő múlva megszakítják tanulmányaikat. Rosszabb esetben el sem kezdik a középiskolai tanulmányaikat. Így szakképzettség nélkül még nehezebbé válik számukra a munkahelyhez jutás. A szakmát szerzett vagy főiskolát, egyetemet végzett fiatalok helyben maradására munkalehetőség hiánya miatt az esély alacsony, a legtöbben jobb munkalehetőség miatt elvándorolnak még a megyénkből is. (Forrás: HEP)

Interjú Polgármester

Közfoglalkoztatás

26 fő közfoglalkoztatott

200 tyúkot tartanak, a tojást helyben eladják. Két ember felváltva vigyáz a tyúkokra.

Borsót ültettek az éven, babot, hagymát: ezeket eladják, és mivel helyben nincs konyha, így Kázmárcra és Léhre viszik a konyhára a megtermelt zöldségeket.

A savanyító üzemben savanyúkáposztát készítenek, eladják.

Egyéb munkahelyek:

-Bosch (bejön a céges busz)

-Joyson (céges busz nincs, de bérlettámogatást kapnak a dolgozók, volános busszal tudnak bemenni)

Interjú Jegyző

Nem szakképzettek az itteni lakosok, 8 általános általában megvan, illetve néhány OKj-s végzettséggel rendelkező is van.

Akik dolgozni akartak, azok elhelyezkedtek.

-Az autópálya építése több embernek adott munkát, és vitték őket tovább más szakaszokra is az M30-as elkészültével.

- TSZ alkalmaz néhány helyit
- Bosch és Jabil (céges buszjárat bejár a településre)

Interjú Családsegítő

- Tiszaújváros Szemétfeldolgozó (többen asszonyok is járnak oda dolgozni).
- Tiszaújvárosi Jabil illetve a Miskolci Bosch is munkát biztosít több embernek (Mindkét céges busz bejön a településre).

Elérhető szolgáltatások

Kázsmárk, Léh és Rásonysápberencs települések önkormányzatai 1991-től körjegyzőségben, 2013. január 1-től közös hivatalként működnek tovább Kázsmárki Közös Önkormányzati Hivatal néven. Ez a hivatal Léh és Rásonysápberencs községekkel együtt látja el a feladatát Kázsmárk központtal. A településen működik Cigány Nemzetiségi Önkormányzat. A nemzetiségi önkormányzat szorosan együttműködik az önkormányzattal, mivel a településen nagy számban élnek romák. Folyamatos együttműködéssel, közös pályázatokkal és egyéb programokkal próbálják a romák helyzetét javítani. Részt vesz a szociális földprogramban, amely az önálló gazdálkodásra, önellátásra ösztönzi őket. A község tagja a Szikszói Többcélú Kistérségi Társulásnak, amely 2003-ban jött létre 23 település csatlakozásával, azzal a céllal, hogy a szolgáltatásokat egyesítse, központosítsa. Ezen társulás keretében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és az orvosi ügyeletet biztosítják az önkormányzat részére. A Kázsmárk Község Önkormányzata fenntartásában működő Családsegítő és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa látja el a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat, a településen kirendeltsége működik. Az idősek gondozását helyben látja el a szociális gondozó Rásonysápberencs Községi Önkormányzat fenntartásában. Mivel az ellátottak köre, a kliensek azonosak, ugyanazokkal a problémákkal szembesülnek, mint a települési önkormányzatok. A jelzőrendszer kialakításával az esetek korábban felismerhetőek, megfelelő intézkedési tervvel a problémák tovább súlyosbodása megfelelő együttműködéssel megakadályozható lenne. Partnerként részt vesz a Szikszó Kistérség Biztos kezdet gyerekház programjában mely a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének javítását célozta meg. A programban 0-5 éves korú gyermekek szüleikkel együtt vehetnek részt, a kistérségben 4 helyszínen, olyan foglalkozásokon, amelyeken a nevelési hiányosságokból adódó hátrányokat szeretnék kompenzálni.

A Szárazvölgyi Ifjúsági Egyesület, mely a három település Kázsmárk, Léh, Rásonysápberencs fiataljai által alapított egyesület, melynek céljai között szerepel többek között a helyi kultúra ápolása, sportolási lehetőségek segítése. (Forrás HEP)

Interjú Jegyző

Szolgáltatások

- könyvtár
- közösségi ház
- iskola alsó tagozat 1. és 4. osztály helyben, a többi Kázsmárkon

Van olyan család, aki a gyermekét Halmaj – Encs – Szikszó – Miskolc településekre elhordják a gyerekeket, főleg, ha a munkahely köti a szülőket valamelyik városhoz. Általában a magyar családok viszik el a gyerekeket a településről, illetve egy-két tehetősebb roma család.

-Óvoda helyben nincs, csak Kázsmárkon van és Léhen

-védőnő Léhről megy és a házi orvos is, helyben két napot rendelnek, kedden és pénteken.

Szikszóra járnak általában bevásárolni.

Fejlesztések

Rásonysápberencs Községi Önkormányzat 2021. április 28-án kelt Támogatói Okirat alapján a Magyar Falu Program keretében meghirdetett Út, híd, kerékpárforgalmi létesítmény építése/felújítása – 2021. című, MFP-UHK/2021. kódszámú pályázati kiírás keretében 37.229.226.- Ft Támogatásban részesült.

A támogatás keretében a Rásonysápberencs Deák Ferenc út felújítása szilárd burkolattal történő ellátása valósult meg.

(<https://kozoshivatalkazsmark.webnode.hu/rasonysapberencs/palyazat/>)

Interjú Jegyző

Fejlesztések

-1 rövid út fejlesztése, felújítása megtörtént

-közösségi ház felújítására pályáztak, de nem nyert

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közm4rtgfhnlkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019) 174.

Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)185.

Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019) 106.

Közcsatornába bekötött lakások száma (2019) 148.

Lakások száma: 193

Interjú Polgármester

Közművek

Víz, szennyvíz, gáz ki van építve a településen, a csanak bent van mindenkinél, de sok helyen nincs bevezetve. Olyan is van, hogy be volt kötve minden, de díjtartozás miatt kikötésre került valamelyik szolgáltatás. Az is előfordul, hogy az áramot a szomszédától vételezik.

Sok a kártyás villanyóra a településen.

A szemétdíjat az önkormányzat fizeti.

Szegregátumok

Településünk szegregátummal nem rendelkezik, viszont Hunyadi és Vörösmarty utcákon egyre több a roma lakos, ezt tükrözi az utcakép is. Az alacsony komfortfokozatú lakások állapota egyre romlik, nincs pénzük az embereknek a felújításokra, állagmegóvásra.

Az egyre előregedő aprófalvak sorsa jellemző a községünkre is, a szegregáció veszélye egyre jobban fenn áll. Az alacsony komfort fokozatú és egyre öregedő lakások (akár 100 éves) állapota olyan mértékben romlik, hogy a bennük való lakhatás veszélyezteti a benne élők testi épségét. Az elvándorlás és az egyedül élő idősek elhalálózása következtében ezeket a régi házakba roma családok költöznek, amely egyre jobban a szegregátum kialakulásához vezethet. A 2001-es KSH adatok alapján történő lehatárolás a jelenlegi állapotoknak megfelelően pontosításra került, a felhasznált népszámlálási és helyi segélyezési, lakhatási adatok tükrében a kettő lehatárolt telepszerű képződmény tekinthető veszélyeztetett területnek. Az iskolázottsági és munkanélküliségi adatok, illetve az alacsony komfortfokozatú lakások koncentrációs mutatói ezeken a területek kiugróak. Nincs felsőfokú végzettséggel rendelkező személy a célcsoportban.

Jegyző Interjú

A településen nincs szegregátum, elszórtan laknak romák és magyarok vegyesen.

A Lechner adatbázis a Rákóczi út egyik részét illetve a Deák Ferenc utat hozza szegregátumos részként.

Helyi ingatlanpiac

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 2 100 000 Ft.

Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 8.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak a Lechner szerint

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Nem volt Efopos telepprogram a településen.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Interjú Polgármester

Lenne szükség szociális bérlakásra, rosszabb a helyzet, mint 30 évvel ezelőtt volt.

Interjú Jegyző

Többgeneráció él együtt, több családnál megfigyelhető.

10 családnak valószínűleg segítség lehetne a szociális bérlakás, lakhatási helyzetük javulhatna.

Az albérllet, mint fogalom, nincs meg, általában „csak jár” valami, féltő, hogy ha megkapják, majd azt hiszik, hogy onnantól fogva az az övék.

Nehéz eldönteni, hogy kié legyen, jegyzőasszony attól fél, hogy a lakók nem úgy fogják tekinteni, hogy nekik x idő után onnan ki kell menni.

Még nem értek meg rá a romák, jönnek az önkormányzathoz és kéregetnek.

Megélhetési problémákkal küzdenek, féltő, hogy bérlati díjat nem tudnának fizetni.

Igyekeznek odafigyelni, a környezet rendezettségével van gond.

Állagmegóvásra csak a jobb helyzetű családoknál van lehetőség.

Festés is több családnak problémát jelent.

Az alacsony iskolázottság miatt a pénzbeosztás, életvitel nem megfelelő. Háztartásgazdálkodás jó lenne sokuknak.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Családsegítő Interjú

3 alapellátott család, 5 gyermekkel

1 védelembe vett család, 4 gyermekkel

Alapellátás a tanórai mulasztások miatt, 10-20 óra között.

Védelembe vétel a személyi higiénia, szülők közötti konfliktus, alkoholizmus apuka esetében.

Tetvesség, évszaknak nem megfelelő öltözék, hiányos ruházat, cipők nem megfelelőek.

Előregedő a település, de fiatal magyar családok is jelen vannak.

8 osztállyal rendelkeznek az itt élő emberek.

Vállalt gyerekek száma 1-4 között mozog.

Általában saját tulajdonban laknak, az ő családjainál, akikkel dolgozik, rendezettek a tulajdonviszonyok.

Az uzsora jelen van a településen.

Előfordul, hogy a családsegítőtől segítséget kérnek például egy részletfizetés megírásában, de nem túl gyakori.

Drog jelen van, alkoholfogyasztás nem annyira, helyben nem tudják megvenni.

Kb. 20 éves kortól vállalnak gyermeket az itt élő családok.

Állagmegóvásra tudnak költeni, de szerinte néhány családnak jól jöhet a szociális bérlakás.

1 utca van, ami problémás, itt drogosok vannak.

A szemetelés probléma szokott lenni.

Interjú Polgármester

Polgármester úr az oktatásban látja az egyetlen lehetőséget arra, hogy a mélyszegénységből ki tudjanak törni az emberek. Ha tanulnak, akkor szerezzenek szakmát, mert nincs szakember.

Az idősebb generáció a magyarok az előregedő, náluk csökken a lakosok száma. Az itt maradt fiatal magyar pároknál sok helyen még nincs gyerek. Aki elment tanulni a faluból, már nem jött vissza. A magyar gyerekek nem születnek, csak a roma.

A roma lakosoknál figyelhető meg növekedés a lakosok számát tekintve. Van, akinél tudatos a gyerekvállalás, a vállalt gyerekek száma a legtöbb 7 gyermek. Polgármester úr szerint nagyon hamar vállalnak gyermeket az itteni lakosok, előfordul, hogy 14-15 évesen már gyermeket szülnék. Van olyan anyuka, aki 19 éves és már a 3. gyermekét várja.

Iskolai végzettségeket tekintve a célcsoport tagjainál: kevés az, akinek szakmája van, a romák között inkább csak a 8 osztály van meg.

Eljárnak a mai gyerekek középiskolába Szikszóra az Abakusz és Abigél szakképző iskolákba, de nem végzik el.

Több generációs együttélés megfigyelhető a településen, de nem annyira gyakori.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma:180
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	1
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	99
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	80

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Jelenleg 1 eladó ingatlanhirdetést találtam az interneten, a ház ára 15,5 millió forint.

https://ingatlan.jofogas.hu/borsod_abauj_zemplen/Ketgeneracios_csaladi_haz_128794331.htm

Interjú Polgármester

Csokra vettek házakat helyben, 10 millió forint egy ház. A Csok, illetve az autópálya elkészülése is megnövelte az árakat. 1 szlovák család vett házat a településen.

Viszonylag rendezettek a **tulajdonviszonyok**.

Előfordul viszont olyan eset, hogy a megvásárolt ingatlant az új lakó nem iratta át a Földhivatalban, és az előző tulajdonos még egyszer eladta az ingatlant. A zsebszerződések használata minden szempontból veszélyes.

A kerteket nem nagyon művelik.

Van egy telek, amin ház is állt, de már széthordták, (Kövi Sanyi féle ház helye).

Van 4 telek magántulajdonban, amit szeretne polgármester úr, ha felajánlanák az önkormányzatnak, mert csak megeszi a gaz, de nagyon sok tulajdonosa van ezeknek a telkeknek.

1 kisház gazdasági épület van az önkormányzat tulajdonában, savanyító üzemként funkcionál, de ez nem eladó.

Jegyző Interjú

Párvalasztás a környező településekről: Léh-Kázsmárk.

Drog jelen van a településen.

A tulajdonviszonyok jegyzőasszony szerint egészen rendezettek.

Egészen jó állapotban vannak a településen lévő házak, kádárkockák és parasztházak vannak leginkább.

Csak itt nem jellemző, csak néhányan tudtak így házat venni.

Ingtalanárak: 4-15millió között, 8 millió egy összkomfortos ház. Eladják a házakat.

A vándorlás jelenleg stagnál.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma:186
életveszélyes házak	10 db, ebből 5 házban élnek
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyet nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	45
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	131

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Rásonyápperencs község Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szikszói járásban, Miskolctól 30 kilométerre északkeletre.

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Szikszó, Miskolc és Encs.

A közösségi közlekedés jónak mondható.

A település szegregátummal nem rendelkezik, viszont Hunyadi és Vörösmarty utcákon egyre több a roma lakos, ezt tükrözi az utcakép is. Az alacsony komfortfokozatú lakások állapota egyre romlik, nincs pénzük az embereknek a felújításokra, állagmegóvásra.

Az egyre előregedő aprófalvak sorsa jellemző a községünkre is, a szegregáció veszélye egyre jobban fenn áll. Az alacsony komfort fokozatú és egyre öregedő lakások (akár 100 éves) állapota olyan mértékben romlik, hogy a bennük való lakhatás veszélyezteti a benne élők testi épségét. Az elvándorlás és az egyedül élő idősök elhalálozása következtében ezeket a régi házakba roma családok költöznek, amely egyre jobban a szegregátum kialakulásához vezethet. A 2001-es KSH adatok alapján történő lehatárolás a jelenlegi állapotoknak megfelelően pontosításra került, a felhasznált népszámlálási és helyi segélyezési, lakhatási adatok tükrében a kettő lehatárolt telepszerű képződmény tekinthető veszélyeztetett területnek. Az iskolázottsági és munkanélküliségi adatok, illetve az alacsony komfortfokozatú lakások koncentrációs mutatói ezeken a területek kiugróak. Nincs felsőfokú végzettséggel rendelkező személy a célcsoportban.

A településen nincs szegregátum, elszórtan laknak romák és magyarok vegyesen.

A Lechner adatbázis a Rákóczi út egyik részét illetve a Deák Ferenc utat hozza szegregátumos részként.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

A bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

Többgeneráció él együtt, több családnál megfigyelhető.

10 családnak valószínűleg segítség lehetne a szociális bérlakás, lakhatási helyzetük javulhatna.

Az albérlet, mint fogalom, nincs meg, általában „csak jár” valami, félő, hogy ha megkapják, majd azt hiszik, hogy onnantól fogva az az övék.

Nehéz eldönteni, hogy kié legyen, jegyzőasszony attól fél, hogy a lakók nem úgy fogják tekinteni, hogy nekik x idő után onnan ki kell menni.

Még nem értek meg rá a romák, jönnek az önkormányzathoz és kéregetnek.

Megélhetési problémákkal küzdenek, félő, hogy bérleti díjat nem tudnának fizetni.

Igyekeznek odafigyelni, a környezet rendezettségével van gond.

Állagmegóvásra csak a jobb helyzetű családoknál van lehetőség.

Festés is több családnak problémát jelent.

Az alacsony iskolázottság miatt a pénzbeosztás, életvitel nem megfelelő. Háztartásgazdálkodás jó lenne sokuknak.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás					10 5-ben élnek
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni					0
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					45
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni					131
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	1	99	80		180 család 186 ház

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Eladósodottság kezelésének kiterjesztése: az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

Pénzügyi tudatosság fejlesztése

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés tényezőinek növelése: potenciális munkalehetőségek, beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben való kialakítása.

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Foglalkoztatás javítását célzó program: a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra további népszerűsítése a településen.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	jónak mondható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	nincs
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	1 eladó ingatlan, 15,5 millió forintba kerül
közműinfrastruktúra	teljesen kiépített minden közmű
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	rendezett
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	iskola 1. és 4. osztály helyben, a többi Kázmárkon, óvoda a szomszédos településeken
szegregátumok relatív mérete a településen	A lakosság 50% roma-elhelyezkedésük a településen-szórtan élnek

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Szikszó, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala (alacsony, magas)	magas

**A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:
Bérlakásfejlesztések:**

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönözöttek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 10 család, ami egyben **2 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás: a célcsoport tekintetében az életvezetési kompetenciák még fejletlenek.

Jelenleg van eladó ingatlan a településen, elég drága 15,5 millió forint.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	2			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				2

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.